

Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 14.10.1986 Sayı : 19251)

Kanun No.
3312

Kabul tarihi :
7.10.1986

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti arasında Ankara'da 5 Mart 1986 tarihinde imzalanmış olan «Konsolosluk Sözleşmesi» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SURİYE ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti

Genel olarak kabul edilmiş milletlerarası hukuk prensiplerine ve özellikle, Devletlerin egemen eşitliği, toprak bütünlüğü ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak, iki Devlet arasında dostluk ilişkilerini geliştirmek ve derinleştirmek arzusu ile, bir Konsolosluk Sözleşmesi âkline karar vermişler ve bu amaçla, yetkili temsilcileri olarak,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Ekselâns
Vahit HALEFOĞLU
Dışişleri Bakanı'nı

Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Ekselâns
Issam AL-NAEB
Dışişleriyle Görevli Devlet Bakanı'nı

tayın etmişlerdir.

Temsilciler, usulüne uygun olarak hazırlanmış yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır :

BÖLÜM : I

Ön Hükümler

MADDE : 1

Tanımlamalar

Bu sözleşmenin amaçları bakımından aşağıdaki terimler şu şekilde anlaşılır :

1. «Konsolosluk» deyiminden, tüm başkonsolosluk, konsolosluk, muavin konsolosluk veya konsolosluk ajanlığı anlaşılır;

2. «Konsolosluk görev çevresi» deyiminden, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi için bir konsolosluga tahsis edilen yer anlaşılır;

3. «Konsolosluk şefi» deyiminden, bu nitelikte hareket etmekle görevli kişi anlaşılır;

4. «Konsolosluk memuru» deyiminden, konsolosluk şefi de dahil olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmekle görevlendirilmiş her kişi anlaşılır;

5. «Konsolosluk hizmetlisi» deyiminden, idari veya teknik hizmetlerde çalışan her şahıs ve konsoloslüğün iç hizmetiyle görevli kişi anlaşılır;

6. «Konsolosluk mensubu» deyiminden, konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli mensupları anlaşılır;
7. «Konsolosluk personeli mensubu» deyiminden, konsolosluk şefi dışındaki konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli ile konsolosluk memurları anlaşılır;
8. «Özel Personel» deyiminden, bir konsolosluk mensubunun münhasıran özel hizmetinde kullanılan bir kişi anlaşılır;
9. «Aile mensubu» deyiminden, konsolosluk mensubunun kocası veya karısı, çocukları ve ebeveynleri, konsolosluk mensubunun yuvasında yaşamaaları koşuluyla, kocanın veya karının çocukları ve ebeveynleri anlaşılır;
10. «Konsolosluk binaları» deyiminden, konsolosluk şefinin ikametgâhı dahil, maliki kim olursa olsun, münhasıran konsolosluk amaçları için kullanılan binalar, bina kısımları ve buna bitişik arsa anlaşılır;
11. «Konsolosluk arşivleri» deyiminden, konsolosluga ait tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, filmler, ses bantları ve kayıt defterleri, şifre malzemeleri, bunların korunmasına ve saklanmasına yarayan kartoteks ve eşya anlaşılır;
12. «Resmî yazışma» deyiminden, konsolosluk ve görevlerine ilişkin her türlü yazışma anlaşılır;
13. «Gemi» deyiminden, gönderen Devletin, kendi mevzuatına uygun olarak tescil edilmiş ve bu Devletin bayrağını taşımasına müsaade edilmiş, harp gemileri dışındaki, deniz taşıtı anlaşılır;
14. «Hava taşıtı» deyiminden, gönderen Devletin bu Devlette kendi mevzuatına göre tescil edilmiş olan ve bu Devlete aidiyetini gösterir belirtici işaret taşımasına müsaade edilmiş sivil hava taşıtı anlaşılır;
15. «Gönderen Devlet uyruğu» deyiminden, bu Devletin vatandaşlığına sahip kişi anlaşılır;
16. «Gönderen Devlet Tüzelkişileri» deyiminden, bu Devlette yürürlükte bulunan Kanunlara göre kurulmuş ve merkezleri bu Devlette bulunan kurumlar anlaşılır; Bunlar kabul eden Devlette bu esasa göre nitelendirilir ve muamele görürler.

BÖLÜM II

Konsoloslukların Açılması ve Konsolosluk Memurları ile Konsolosluk Hizmetlilerinin Atanmaları

MADDE 2

Konsolosluk Açılması

1. Bir konsolosluk, kabul eden Devletin ülkesinde, ancak bu Devletin rızası ile açılabilir.
2. Konsoloslüğün yeri, sınıfı ve görev çevresi gönderen Devlet tarafından tespit olunur ve kabul eden Devletin tasvibine sunulur.
3. Gönderen Devlet tarafından Konsoloslüğün yeri, sınıfı ve görev çevresi ile ilgili olarak sonradan değişiklik yapılması ancak kabul eden Devletin rızası ile mümkündür.
4. Konsoloslüğün bir bölümünü oluşturan bir büronun, konsoloslüğün bulunduğu yer dışında açılması için de kabul eden Devletin önceden alınmış sarıh rızası gereklidir.

MADDE 3

Konsolosluk Şefinin Atanması, Kabul Edilmesi, Atama Belgesi, Buyruğu

1. Konsolosluk şefi gönderen Devlet tarafından atanır; görevine kabul eden Devletin rızası ile başlayabilir.
2. Konsolosluk Şefine, gönderen Devlet tarafından atama belgesi veya benzeri bir belge şeklinde, ad ve soyadını, kategorisini, sınıfını ve konsoloslüğün görev çevresi ile yerini belirten bir belge verilir. Gönderen Devlet atama belgesi veya benzeri belgeyi, diplomatik yolla veya diğer uygun bir yolla konsolosluk şefinin ülkesinde görev yapacağı Devlet Hükümetine gönderir.
3. Konsolosluk şefi, şekli ne olursa olsun, ancak kabul eden Devletin vereceği «buyruğu» denilen bir müsaade ile görevine başlayabilir. Müsaadenin mümkün olan en kısa zamanda verilmesi tercih olunur. «Buyruğu»

verilinceye kadar, konsolosluk şefinin geçici olarak görevine başlamasına müsaade olunabilir. Bu halde, bu Sözleşmenin hükümleri kendisine uygulanır.

4. Buyruktuyu vermeyi reddeden Devlet ret sebeplerini gönderen Devlete bildirmek zorunda değildir.

MADDE 4

Konsolosluk Şefinin Görevlerinin Geçici Olarak Yerine Getirilmesi

1. Konsolosluk şefi herhangi bir sebeple görevlerini ifa edemeyecek durumda olduğu veya makamı geçici olarak boş kaldığı takdirde gönderen Devlet, konsolosluktan Diplomatik temsilcilikten veya Dışişlerinden bir kişiyi, konsolosluğu vekil yönetici sıfatıyla yönetmesi için görevlendirebilir. Bu kişinin adı, önceden, kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

2. Konsolosluğu vekaleten yöneten kişi, bu Sözleşmeyle, konsolosluk şefine tanınan hak, ayrıcalık ve bağışlıklardan yararlanır.

3. Gönderen Devletin diplomatik temsilciliğinin diplomatik personeli mensuplarından biri geçici olarak konsolosluk şefi görevlerini ifa ederken, diplomatik ayrıcalık ve bağışlıklardan yararlanmaya devam eder.

MADDE 5

Konsolosluk Görev Çevresindeki Makamlara Bildirme

Konsolosluk şefinin geçici veya vekaleten de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez, kabul eden devlet, durumu konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirmekle, ayrıca konsolosluk şefinin görevlerini yerine getirebilmesi ve bu Sözleşmenin hükümlerinde öngörülen kolaylıklardan yararlanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ile yükümlüdür.

MADDE 6

Atamaların, Varış ve Ayrılışların Kabul Eden Devlete Bildirilmesi

Aşağıdaki hususlar kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığına bildirilir :

a) Bir konsolosluğun mensuplarının atanması, ad, soyad ve sıfatları, konsolosluğa atanmalarından sonra varışları, kesin ayrılışları veya görevlerinin sona ermesi, ayrıca statüleriyle ilgili, konsolosluktaki hizmetleri sırasında husule gelecek her türlü değişiklikler;

b) Bir konsolosluk mensubunun ailesinden bir kişinin varış ve kesin ayrılışı ve gerekiyorsa bir kişinin aile fertlerine dahil olması veya bu durumun sona ermesi;

c) Özel personel mensuplarının gelişi ve kesin ayrılışları ile bu sıfatla hizmetlerinin son bulması.

d) Kabul eden Devlette oturan kimselerin konsolosluk hizmetlisi veya özel personel mensubu olarak işe alınmaları veya işlerine son verilmesi.

MADDE 7

Konsolosluk Memurlarının Uyruklığı

1. Konsolosluk memuru sadece gönderen Devletin vatandaşı olabilir ve ikametgâhu kabul eden Devletin ülkesinde bulunamaz.

2. Konsolosluk memurları, kabul eden Devlette resmi görevlerinin dışında, kendilerine kazanç sağlamak üzere hiçbir profesyonel ve ticarî faaliyette bulunamayacaklardır.

MADDE 8

Kımlık Belgeleri

1. Kabul eden Devletin yetkili makamları her konsolosluk memuruna kımlığını ve sıfatını kanıtlayan bir belgeyi ücretsiz olarak verirler.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, kabul eden Devlet vatandaşı olmamaları ve bu ülkede oturmaları şartıyla konsolosluk hizmetlilerine ve özel personel mensuplarına da uygulanır.
3. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraları hükümleri aile fertlerine de uygulanır.

MADDE 9

Buyruğunun Geri Alınması

1. Kabul eden Devlet, konsolosluk şefine tanınan buyruğunun geri alındığını veya bir konsolosluk memurunun istenmeyen kişi ilan edildiğini veya konsolosluk personeli mensuplarından herhangi birinin kabul edilemez bulunduğunu, kararının gerekçesini açıklamak zorunda olmaksızın ve her an diplomatik yoktan, gönderen Devlete bildirebilir. Bu takdirde, gönderen Devlet, söz konusu kişiyi geri çağırarak veya konsolosluktaki görevine son verecektir.
2. Gönderen Devlet, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümlerinden doğan yükümlülükleri, makûl bir süre içinde yerine getirmeyi reddeder veya yerine getirmemezse, kabul eden Devlet, duruma göre söz konusu kişinin buyruğunu geri alabilir veya bundan böyle bu kişiyi konsolosluk personeli telakki etmeye son verebilir.

MADDE 10

Bir Konsolosluk Mensubunun Görevlerinin Sona Ermesi

Bir konsolosluk mensubunun görevleri özellikle aşağıdaki hallerde son bulur :

- a) Görevinin son bulduğunun, gönderen Devlet tarafından kabul eden Devlete bildirilmesi;
- b) Buyruğunun geri alınması;
- c) Kabul eden Devletin, söz konusu kişiyi 9 uncu maddenin 2 nci fıkrasında ön görülen şekilde, konsolosluk personeli mensubu olarak telakki etmeye son verdiğini gönderen Devlete bildirmesi,

BÖLÜM III

Kolaylıklar, Ayrıcalıklar ve Bağışlıklar

MADDE 11

Konsolosluk İşlerinin Yürütülmesinde Konsolosluk Memurlarına Tanınan Kolaylıklar

Kabul eden Devlet konsolosluk işlerinin yürütülmesi için her türlü kolaylığı gösterir ve konsolosluk memurlarının resmî görevlerini ifa edebilmeleri ve bunların bu Sözleşme ile bahsedilen haklar, ayrıcalıklar ve bağışlıklardan yararlanabilmeleri için gerekli tedbirleri alır.

MADDE 12

Mesken

1. Gönderen Devlet, kabul eden Devletin yasaları ve düzenlemeleri çerçevesinde, konsolosluk büroları, konsolosluk şefi ikametgâhi veya konsolosluğun diğer mensuplarının konutları olmaya matuf arsa, bina veya bina kısımlarını iktisap etmek, zilyeti olmak veya kullanmak; aynı amaçlarla, satın alınmış arsalar üzerinde inşaat yaptırmak veya mevcut binaları düzenlemek; bu şekilde iktisap edilmiş veya inşa ettirilmiş, arsalar, binalar veya bina kısımlarının mülkiyetini nakletmek hakkına sahiptir.
2. Kabul eden Devlet, gönderen Devlete, 1 inci fıkrada belirtilen amaçlarla arsalar, binalar veya bina kısımları edinmek için gerekli her türlü yardımda bulunacaktır.
3. Gönderen Devlet bu arsa, bina veya bina kısımlarının bulunduğu bölgede inşaat ve şehircilik mevzuatına ve uygulanan diğer kısıtlamalara uymak yükümlülüğünden muaf değildir.

MADDE 13

Ulusal Bayrağın ve Armanın Kullanılması

1. Gönderen Devlet, millî bayrağı ve arması ile, gönderen Devletin ve kabul eden Devletin dillerinde yazılmış, konsoloslugu belirleyen uygun bir kaydı içeren bir levhayı kullanmak hakkına sahiptir.
2. Konsolosluk binası ve giriş kapısı üzerine konsolosluk şefinin ikametgâhına, gönderen Devletin millî bayrağı çekilebilir ve arması yerleştirilebilir. Gönderen Devletin millî bayrağı görev gereği kullanıldıkları zaman, konsolosluk şefinin taşıtlarına da çekilebilir.

MADDE 14

Konsolosluk Binalarının Dokunulmazlığı

1. Konsolosluk binalarının dokunulmazlığı vardır. Kabul eden Devletin makamları, ancak konsolosluk şefinin, veya gönderen Devletin diplomatik temsilcilik şefinin veya bunlardan birinin yetki verdiği kişinin izniyle buralara girebilirler.

Bununla beraber, âcil koruma tedbirlerinin alınmasını gerektiren yangın veya sair felâket halinde konsolosluk şefinin zammî muvafakati alınmış sayılabilir.

2. Kabul eden Devletin konsolosluk binalarına müsaadesiz girilmesine veya binaların tahrip edilmesine ve keza konsoloslüğün huzurunun bozulmasına veya konsoloslüğün onurunun kırılmasına engel olmak amacıyla gerekli her türlü tedbirleri almak gibi, özel yükümlülüğü vardır.

3. Konsolosluk binaları, mobilyaları, konsoloslukta bulunan diğer eşyalar ve ulaşım araçları hiçbir arama, el koyma, haciz veya icrai tedbire konu olamazlar Millî Savunma veya kamu yararı amaçlarıyla istisnâ yapılmaması gerekli ise konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin sekteye uğramaması amacıyla uygun tedbirler alınır ve gönderen Devlete peşin, âdil ve yeterli bir tazminat ödenir.

MADDE 15

Konsolosluk Arşiv ve Belgelerinin Dokunulmazlığı

Konsolosluk arşivlerinin nerede bulunurlarsa bulunsunlar her zaman dokunulmazlıkları vardır.

MADDE 16

Haberleşme Serbestliği

1. Kabul eden Devlet, konsoloslüğün her türlü resmî amaçla yaptığı haberleşme serbestliğine müsaade eder ve bunu korur. Konsolosluk, gönderen Devletin Hükümeti ile ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, diplomatik temsilcilikleri ve diğer konsoloslukları ile haberleşmede, diplomatik veya konsolosluk kuryeleri, diplomatik torba veya konsolosluk torbası, kriptö veya şifre de dahil olmak üzere, uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtalarını kullanabilir. Bununla beraber, konsolosluk, ancak kabul eden devletin muvafakati ile telsiz cihazı koyabilir ve kullanabilir. Umuma mahsus haberleşme yolları kullanılırsa, diplomatik temsilcilik için geçerli koşullar, konsolosluga da uygulanır.

2. Konsoloslüğün resmî haberleşmesine dokunulamaz.

3. Konsolosluk torbası ne açılabilir, ne de torbaya el konulabilir. Bununla beraber, kabul eden Devletin yetkili makamları, torbanın, resmî yazışmalar veya resmî kullanıma yönelmiş belge ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddi nedenlere sahip oldukları takdirde, bu makamlar torbanın kendi önerisinde, gönderen Devletin yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilirler, Eğer gönderen Devletin makamları talebi reddederlerse, torba çıkış yerine geri çevrilir.

4. Konsolosluk torbasını teşkil eden paketler, niteliklerini belirten dış alâmetleri taşımalarıdır. Bunlar ancak resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kullanıma yönelmiş belge veya eşyaları ihtiva edebilirler.

5. Gönderen Devletin konsolosluk kuryesi, sıfatını gösteren ve konsolosluk torbasını teşkil eden paketlerin sayısını belirten resmî belgeleri haiz olmak şartıyla, kabul eden Devlet ülkesinde diplomatik kuryenin yararlandığı haklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan aynen yararlanır. Sadece, kabul eden Devlette ikamet etmeyen gönderen Devlet vatandaşları konsolosluk kuryesi olabilirler. Bu hüküm, geçici olarak görev ifa eden ve hak, ayrıcalık ve bağışıklıkları konsolosluk torbasının muhatabına teslimi ile son bulan konsolosluk kuryesine de uygulanır.

6. Konsolosluk torbası, müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir ticarî geminin veya uçağın kaptanına verilebilir. Bu kaptan, torbayı teşkil eden paketlerin sayısını gösteren resmî bir belgeyi haiz olmalıdır. Fakat kaptan bir konsolosluk kuryesi sayılmaz. Bir konsolosluk mensubu torbayı gemi veya hava taşıtı kaptanının elinden doğrudan doğruya ve serbestçe teslim alabilir veya aynı şekilde torbayı ona teslim edebilir.

MADDE 17

Konsolosluk Memurlarının Korunması

Kabul eden Devlet, konsolosluk memurlarına, onlara gösterilmesi gereken saygı ile muamele edecek ve onların şahıslarına, hürriyetlerine ve onurlarına yapılabilecek her türlü tecavüzü önlemek amacıyla gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

MADDE 18

Konsolosluk Memurlarının Kişisel Dokunulmazlığı

1. Konsolosluk memurları ancak, resmî görevlerinin yerine getirilmesinin dışında işledikleri suçlardan ötürü ve bu fiilin kabul eden Devletin mevzuatına göre hürriyeti sınırlayıcı 5 yıl aşkın bir cezayı gerektirdiği hallerde ve yetkili adli makâmın kararı üzerine tutuklanabilir veya gözaltına alınabilir.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hâl saklı kalmak üzere, kesinleşmiş adli kararın uygulanması dışında, konsolosluk memurları hapsedilemez ve herhangi bir şekilde kişisel hürriyetleri kısıtlanamaz.

3. Aleyhine cezai bir dava ikame edilen konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır. Bununla beraber konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gereken saygı gösterilecek ve dava bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hâl hariç olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmesini en az etkileyecek biçimde yürütülecektir. Bu maddenin 1 inci fıkrasında zikredilen hallerde bir konsolosluk memurunun gözaltına alınması gerektiği takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılmalıdır.

4. Bir konsolosluk memurunun tutuklanması veya gözaltına alınması veya kovuşturmaya tabi tutulması halinde, kabul eden Devlet durumdan konsolosluk memurunun bağlı olduğu diplomatik misyon veya konsoloslugu en kısa zamanda haberdar eder.

MADDE 19

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri fiillerden dolayı kabul eden Devletin adli ve idari makamlarının yargısına tabi değildirler.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri :

a) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsolosluk hizmetlisinin açıkça veya zımnen gönderen Devletin vekili sıfatıyla akdetmediği bir mukaveleden doğan, veya

b) Kabul eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının, bir geminin veya hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü kişi tarafından açılan,

hukuk davalarına uygulanmaz.

MADDE 20

Tanıklık Yapmak Yükümlülüğü

1. Konsolosluk mensupları adli ve idari davalar sırasında tanıklık yapmaya çağrılabilirler. Konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli mensupları bu maddenin 3 üncü fıkrasında zikredilen durumlar dışında tanıklık yapmayı reddedemezler. Bir konsolosluk memuru tanıklık yapmayı reddettiği takdirde ona hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka müeyyide uygulanamaz.

2. Tanıklığı talep eden makam konsolosluk memurlarının görevlerini yerine getirmelerini sekteye uğratmaktan kaçınmalıdır. Bu makam, mümkün olduğu her halde konsolosluk memurunun tanıklıkla ilgili ifadesini, konsolosluk mensubunun ikametgâhında veya konsoloslukta alabilir veya konsolosluk mensubunun yazılı beyanını kabul edebilir.

3. Konsolosluk mensupları, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olaylar hakkında tanıklık yapmak veya bununla ilgili resmî yazışma veya belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza, gönderen Devletin ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmayı reddetmek hakkına da sahiptirler.

MADDE 21

Ayrıcalık ve Bağışıklıklardan Feragat

1. Gönderen Devlet, bir konsolosluk mensubu hakkında, 18, 19 ve 20 nci maddelerde öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat edebilir. Ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat daima açık olmalı ve kabul eden Devlete yazılı olarak bildirilmelidir.

2. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi 19 uncu madde uyarınca yargı bağışıklığından yararlandığı bir konuda dava ikame ederse, esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir mukabil talep hakkında yargı bağışıklığını ileri süremez.

3. Hukukî veya idari bir dava ile ilgili olarak yargı bağışıklığından feragat, kararın uygulanmasına ait tedbirlere ilişkin bağışıklıktan da feragat edildiği anlamına gelmez. Bunlar için de ayrı bir feragat gereklidir.

MADDE 22

Kanun ve Kişisel Yükümlülüklerden Bağışıklık

Kabul eden Devlet, konsolosluk mensuplarıyla aile efradını her türlü kişisel yükümlülük ve hangi neviden olursa olsun kamu yararı hizmetleriyle, istinval, yardım ve konaklama gibi askerlikle ilgili yükümlülüklerden muaf tutulacaktır.

MADDE 23

Kayıt ve Oturma Müsaadesinden Bağışıklık

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri ve bunlarla birlikte yaşayan aile efradı kabul eden Devletin kanunları ve düzenlemelerinin yabancıların kayıt ve ikameleleri konusunda öngördüğü bütün yükümlülüklerden muaftır.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, gönderen Devletin devamlı hizmetlisi olmayan veya kabul eden Devlette kazanç sağlayıcı özel bir işi olan konsolosluk memuruna veya aile ferdinden birisine uygulanmaz.

MADDE 24

Çalışma Müsaadesi Bağışıklığı

1. Konsolosluk mensupları, gönderen Devlete yaptıkları hizmetlerde, kabul eden Devletin yabancı işgücü kullanımı ile ilgili kanun ve düzenlemelerinin çalışma müsaadesi konusunda koyduğu yükümlülüklerden muaftır.

2. Konsolosluk memurlarının özel hizmetkârları ve konsolosluk hizmetlisi, kabul eden Devlette başka hiçbir kazanç getirici özel bir işte çalışmıyorlarsa bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen yükümlülüklerden muaftır.

MADDE 25

Sosyal Güvenlik Rejiminden Bağışıklık

1. Bu maddenin 3 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, gönderen Devlete gördükleri hizmetler konusunda konsolosluk mensupları ve aileleri efradı, kabul eden Devlette yürürlükte bulunan sosyal güvenlik hükümlerinden muaftırlar.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen bağışıklık, münhasıran konsolosluk mensuplarının hizmetinde bulunan özel personel mensuplarına da keza aşağıdaki şartlarla uygulanır.

a) Kabul eden Devlet vatandaşı olmamaları ve kabul eden Devlette devamlı ikametgâhları bulunmaması; ve

b) Gönderen Devlette veya üçüncü bir Devlette yürürlükte olan sosyal güvenlik hükümlerine tabi olmaları.

3. Hizmetlerinde bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen bağışıklığın uygulanmadığı kişiler bulunan konsolosluk mensupları, kabul eden Devletin sosyal güvenlik mevzuatının işverene yüklediği yükümlülüklere uymalıdırlar.

4. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında öngörülen bağışıklık kabul eden Devlet mevzuatının müsaade etmesi şartıyla, bu Devletin sosyal güvenlik rejimineisteyerek tabi olabileceğini ortadan kaldırmaz.

MADDE 26

Akçalı Bağışıklık

1. Konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve keza aileleri efradı aşağıda yazılanlar dışında, şahsî veya aynı, ulusal, bölgesel ve belediyeye ait her türlü vergi ve resimlerden muaftırlar :

a) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan dolaylı vergiler;

b) 27 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet ülkesinde bulunan özel taşınmaz mallara ait vergi ve resimler;

c) Bu maddenin 3 üncü fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet tarafından tahsil olunan veraset ve intikal vergileri;

d) Kaynağı kabul eden Devlette bulunan, her türlü özel gelirlerden alınan vergi ve resimler;

e) İfa olunan özel hizmetler karşılığı olarak tahsil edilen vergi ve resimler;

f) 27 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.

2. Hizmet personeli mensupları, hizmetleri karşılığı olarak aldıkları ücretlerden dolayı vergi ve harçlardan muaftır.

3. Kabul eden Devlette maaşları veya ücretleri gelir vergisine tabi kişileri istihdam eden konsolosluk mensupları, bu Devlet kanun ve düzenlemelerinin; gelir vergisi konusunda öngördüğü yükümlülüklere uymak zorundadırlar.

4. Bir konsolosluk mensubunun veya ailesi efradının ölümü halinde kabul eden Devlet :

a) Bu ülkede iktisap edilmiş olup müteveffanın ökümü sırasında ihracı yasaklanmış bulunanlar hariç olmak üzere müteveffaya ait taşınır malların ihracına müsaade etmelidir; ve

b) Kabul eden Devlette müteveffanın konsolosluk mensubu veya konsolosluk mensuplarından birinin ailesi efradından olması nedeniyle kabul eden Devlette bulunan taşınır malları, miras, intikale ilişkin ulusal, bölgesel ve belediyeye ait vergi ve resimlere tabi tutmamalıdır.

MADDE 27

Konsolosluk Binalarının Akçalı Bağışıklığı

1. Gönderen Devletin maliki veya kiracısı olduğu konsolosluk binaları ile konsolosluk şefinin ikametgâhı, yapılan özel hizmetler karşılığı bedeller dışındaki ulusal, bölgesel veya belediyeye ait tüm vergi ve her nevi harçtan muafırlar. Bu muafiyet, söz konusu taşınmazların iktisabına ilişkin sözleşme ve hukukî işlemlerde uygulanır.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen vergi bağışıklığı, kabul eden Devlet yasa ve düzenlemeleri uyarınca gönderen Devletle sözleşme yapan kişiye yüklenen vergi ve resimlere uygulanmaz.

3. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının hükümleri, gönderen Devletin mülkiyetinde bulunan ve münhasıran konsolosluğun ihtiyaçları için kullanılan taşınır mallara da uygulanır.

MADDE 28

Gümrük Muayenesinden ve Gümrük Resimlerinden Bağışıklık

1. Kabul eden Devlet, yürürlükteki kanun ve düzenlemeler hükümleri çerçevesinde, aşağıda yazılı kâlemlerin girişine müsaade eder ve depolama, ulaşım ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar dışındaki bütün gümrük resimleri, harçlar ve bununla ilgili sair vergilerde bağışıklık tanır :

- a) Konsolosluğun resmî kullanımına matuf eşyalar;
- b) Yerleşme eşyaları da dahil olmak üzere, konsolosluk memurunun ve aile efradının kişisel kullanımına ait eşyalar. Tüketim malları, ilgililerin doğrudan doğruya kendi kullanımları için gerekli miktarı geçmemelidir.

2. Konsolosluk hizmetlileri, ilk yerleşimleri sırasında ithal etmiş oldukları eşyalar konusunda, bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

3. Eşya tanımlamasına taşıt araçları da dahildir.

4. Konsolosluk memurlarının ve bunların aile efradının yanlarındaki kişisel bagajları gümrük muayenesinden muafırlar. Söz konusu kişiler, ancak bagajların bu maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde zikredilenlerden başka eşyalar veya kabul eden Devletin kanun ve düzenlemeleriyle ithali veya ihracı yasaklanmış veya karantina kanun ve düzenlemelerine tabi eşyalar ihtiva ettiği hususunda ciddi nedenlerin varlığı halinde gümrük muayenesine tabi tutulabilirler. Bu muayene, ancak konsolosluk memurunun veya ailesinin bir ferдинin huzurunda yapılabilir.

MADDE 29

Seyahat Serbestliği

Ulusal güvenlik nedenleriyle girilmesi yasaklanmış veya nizama bağlanmış bölgeler ile ilgili kanun ve düzenlemeler saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet, ülkesi üzerinde konsolosluğun bütün mensuplarına ve bunların aileleri efradına yer değiştirme ve seyahat etme serbestliğini sağlar.

MADDE 30

Taşıt Araçları Sigortası

Gönderen Devletin mülkiyetinde bulunan ve konsolosluğun kullanımına matuf taşıt araçlarıyla konsolosluk mensuplarının mülkiyetinde bulunan taşıt araçları mecburi sigortaya tabidirler.

MADDE 31

Ayrıcalık ve Bağışıklıklarla İlgili Genel Hükümler

1. Kabul eden Devlet vatandaşı olan veya mutad meskenleri bu Devlet ülkesinde bulunan konsolosluk hizmetlileri görevlerinin ifası dışında kabul eden Devletin yargısına tabidirler ve sadece 20 nci maddenin 3 üncü fıkrasında öngörülen bağışıklıklardan yararlanırlar.

2. Bir konsolosluk mensubunun ailesi efradı, kabul eden Devletin vatandaşı olmamaları, mutad meskenlerinin bu Devlet ülkesinde bulunmaması, kazanç getiren özel bir işte çalışmamaları şartıyla, bu Sözleşmede belirlenen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

3. Kabul eden Devlet bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında sözü edilen kişiler üzerinde yargı yetkisini, konsolosluğun görevlerinin yerine getirilmesine aşırı bir şekilde sekteye uğratmaktan kaçınacak bir biçimde kullanmalıdır.

BÖLÜM IV Konsolosluk Görevleri

MADDE 32 Görevlerin Kapsamı

Konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir :

a) Kabul eden Devlette, gönderen Devletin ve bu Devletin vatandaşlarının haklarını ve menfaatlerini korumak.

b) Gönderen Devletle kabul eden Devlet arasındaki ticarî, iktisadî, kültürel, bilimsel ve turistik ilişkilerin gelişmesini kolaylaştırmak ve iki ülke arasında dostluk ilişkilerini geliştirmek.

c) Kabul eden Devletin ticarî, iktisadî, kültürel, bilimsel ve turistik hayatının gelişimi ve durumu konusunda her türlü meşru yollardan bilgi edinmek; bu konuda gönderen Devletin hükümetine rapor ve ilgili kişilere bilgi vermek.

MADDE 33 Kabul Eden Devlet Makamlarıyla Temas

1. Konsolosluk memuru görevlerini kendi konsolosluk görev çevresi içinde yerine getirir. Bununla birlikte, kabul eden Devletin rızasıyla, görevlerini bu görev çevresi dışından da yerine getirebilir.

2. Konsolosluk memuru görevlerini yerine getirirken :

a) Konsolosluk görev çevresindeki yetkili mahallî makamlara;

b) Kabul eden Devletin kanun, düzenlemeler ve teamüller ile milletlerarası anlaşmaların müsaade ettiği ölçüde, kabul eden Devletin yetkili merkezî makamlarına müracaatta bulunabilirler.

MADDE 34 Kabul Eden Devlet Makamları Önünde Vatandaşların Temsili

1. Konsolosluk memuru vatandaşlarının hazır bulunmamaları veya başka herhangi bir nedenle haklarını ve menfaatlerini koruyamamaları halinde, kabul eden Devletin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak kabul eden Devletin mahkemeleri ve diğer makamları huzuruada gönderen Devlet vatandaşlarının münasip bir şekilde temsil edilmeleri için gerekli önlemleri almak yetkisini haizdir.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen temsil, temsil olunan kişinin bir vekil tayin etmesiyle veya haklarını ve menfaatlerini savunmayı kendisinin üstlenmesiyle sona erer.

MADDE 35 Vatandaşların Kayıt Edilmeleri, Pasaport ve Vize Verilmesi

Konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir.

a) Gönderen Devletin vatandaşlarının kaydını yapmak;

b) Gönderen Devletin vatandaşlarının, vatandaşlık konusunda talep ve beyanlarını kabul etmek ve konuyla ilgili belgeleri vermek;

- c) Gönderen Devlet vatandaşlarına pasaport ve seyahat belgeleri vermek, yenilemek, değiştirmek ve iptal etmek;
- d) Vize vermek.

MADDE 36

Şahsî Hallerle İlgili Görevler

1. Kabul eden Devletin mevzuatının izin verdiği ölçüde, konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir :
  - a) Gönderen Devlet vatandaşlarının doğum ve ölüm belgelerini düzenlemek ve tescil etmek;
  - b) Müstakbel evlilerin her ikisinin de gönderen Devlet vatandaşı olmaları halinde nikâh kıymak ve ilgili belgeleri düzenlemek. Kabul eden Devletin mevzuatının gerektirmesi halinde konsolosluk kabul eden Devletin yetkili makamlarına kıyılan nikâhlar hakkında bilgi verir.
  - c) Taraflardan hiç olmazsa birinin gönderen Devletin vatandaşı olması şartıyla kabul eden Devletin kanunları uyarınca kıyılan nikâhı veya karar verilen boşanmayı tescil etmek;
  - d) Gönderen Devletin vatandaşlarının aile münasebetlerine ilişkin beyanlarını kabul etmek.
2. 1 inci fıkra hükümleri, ilgili kişileri, kabul eden Devlet mevzuatının öngördüğü beyanlarda bulunmak yükümlülüğünden muaf kılmaz.
3. Kabul eden Devletin yetkili makamları, idarî amaçlarla kendilerinden istenen ve gönderen Devlet vatandaşlarıyla ilgili şahsî hal kayıtlarının suret veya örneklerini, gecikmeksizin ve ücretsiz olarak konsolosluga gönderirler.

MADDE 37

Noterlik Görevleri

1. Konsolosluk memuru, aşağıdaki hususlarda yetkilidir :
  - a) Gönderen Devlet vatandaşlarının her türlü beyanlarını kabul etmeye, düzenlemeye ve onaylamaya,
  - b) Gönderen Devlet vatandaşlarının vasiyetnamelerini, diğer belgelerini ve beyanlarını düzenlemeye, onaylamaya ve saklamak üzere kabul etmeye,
  - c) Gönderen Devlet vatandaşları arasında mukaveleleri düzenlemeye, onaylamaya ve muhafaza etmeye. Bu hüküm, kabul eden Devlette bulunan gayrimenkuller üzerindeki hakların tesisine, devrine ve iptaline ilişkin mukavelelere uygulanmaz.
  - d) Gönderen Devlet vatandaşlarının imzalarının doğruluğunu ve aslına uygunluğunu tasdik etmeye,
  - e) Gönderen Devletin veya kabul eden Devletin yetkili makamlarınca verilen bütün işlem ve belgeleri tercüme ve onaylamaya ve bu belgelerin tercümelerini, kopyalarını ve örneklerini tasdik etmeye,
  - f) Gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak diğer noterlik görevlerini yapmaya.
2. Gönderen Devletin konsolosluk memuru tarafından düzenlenen, onaylanan veya aslına uygunluğu tasdik edilen bu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan belgeler gerektiği gibi onaylanmış resmî belgeler olarak kabul edilirler ve kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla, kabul eden Devletin yetkili makamları tarafından onaylanmış veya aslına uygunluğu tasdik edilmiş belgelerle aynı isbat gücünü haizdirler ve aynı neticeleri doğururlar.

MADDE 38

Muhafaza Etmek Üzere Eşya Kabul Etme

1. Kabul eden Devletin mevzuatına aykırı olmamak şartıyla konsolosluk memuru, gönderen Devlet vatandaşlarına ait belgeler, para, kıymetli eşya ve diğer malları saklamak üzere kabul edebilir.
Sözü edilen belgeler, para, kıymetli eşya ve mallar, kabul eden Devletten, ancak bu Devletin mevzuatına uymak şartıyla çıkarılabilir.

2. Konsolosluk memuru, gönderen Devlet vatandaşları tarafından, kabul eden Devletteki ikametleri sırasında kaybettikleri eşyaları sahiplerine göndermek amacıyla, aynı şekilde kabul edebilir.

MADDE 39

Vesayet ve Kayımlık

1. Kabul eden Devlet makamları, orada sürekli veya geçici olarak oturan gönderen Devletin bir vatandaşına vasi veya kayyum tayin edileceği hallerde, durumu öğrendikleri zaman bunu yetkili konsolosluga bildirirler.

2. Bu Sözleşmenin 34 üncü maddesi hükümleri küçüklerin veya mahcurların haklarının ve menfaatlerinin muhafazası ve korunması konusunda uygulanırlar.

3. Konsolosluk memuru, vasi veya kayyum tayini, özellikle bu görevlerini yerine getirecek adayları teklif etmek konusunda kabul eden Devlet yetkili makamları nezdinde girişimde bulunabilir.

4. Küçüklerin veya mahcurların mallarının idaresinin sağlanamaması halinde, konsolosluk memuru, bu mallara idareci tayini sağlayabilir veya kabul eden Devlet yetkili makamlarından, bu amaçla gerekli tedbirlerin alınmasını isteyebilir.

5. Konsolosluk memuru, gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak, bu Devletin vatandaşı olup kabul eden Devlette yaşayan bir küçüğün bakımını sağlayabilir.

MADDE 40

Gönderen Devlet Vatandaşlarıyla Temas

1. Konsolosluk memuru, gönderen Devlet vatandaşlarıyla temas etmeye, bunların kabul eden Devletin yetkili makamları ile ilişkilerinde, bu makamlar tarafından yürütülen işlerde yardımda bulunmaya ve onlara avukat, tercüman ve bu amaçla başka bir şahıs tutmaya yetkilidir.

2. Kabul eden Devlet, gönderen Devlet vatandaşının konsoloslukla yazışmalarını kısıtlamaz ve onun konsolosluk binalarına girişini engellemez.

3. Kabul eden Devletin yetkili makamları, konsolosluk memuruna, gönderen Devlet vatandaşlarından biri hakkında bilgi edinmek, bu vatandaşlarla irtibat kurmak ve görüşmek hususunda yardımcı olacaktır.

MADDE 41

Hürriyetleri Kısıtlanmış Vatandaşlarla Temas

1. Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devletin Konsolosluğunu bu Devletin vatandaşlarından birisinin, konsolosluk görev çevresinde gözüaltına alınması, tutuklanması veya hürriyeti kısıtlayıcı diğer herhangi bir tedbire tâbi tutulması halinde en kısa zamanda ve en geç 5 gün içinde haberdar edeceklerdir. Kabul eden Devletin yetkili makamları böyle bir kişinin konsolosluga gönderdiği mektupları gecikmeksizin iletceklerdir. Bu makamlar, ilgiliye, bu madde uyarınca sahip olduğu haklarını gecikmeden bildireceklerdir.

2. Konsolosluk memuru gözüaltına alınmış, tutuklanmış veya herhangi bir hürriyeti kısıtlayıcı tedbire tâbi tutulmuş gönderen Devlet vatandaşını ziyaret etmek ve görüşmek veya onunla yazışmak ve savunmasının yapılmasında ona yardım etmek hakkına sahiptir. Ayrıca, hürriyeti kısıtlayıcı bir ceza çekmekte olan gönderen Devlet vatandaşının birisini ziyaret etmek hakkı da vardır. Kabul eden Devlet yetkili makamları konsolosluk memuruna, anılan vatandaşının göz altına alınmasından, tutuklanmasından veya hürriyeti kısıtlayıcı herhangi bir diğer tedbire tâbi tutulmasından en geç 7 gün sonra ve bilahare makul aralıklarla ziyaret etmesine müsaade edeceklerdir.

3. Bu maddede belirtilen haklar, kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, bu kanun ve düzenlemelerin bu hakları ilga etmemeleri koşuluyla kullanılacaktır.

MADDE 42

Vatandaşların İfade Vermeleri ve Tebligat

Konsolosluk memuru, gönderen Devlet yetkili makamlarının talebi üzerine, gönderen Devlet vatandaşlarının, taraf, şahit ve bilirkişi olarak, isteğe bağlı ifadelerini kabul etmek ve onlara adli ve gayri adli belgeleri tebliğ etmek hak ve yetkisini haizdir. Bu işlemlerin yapılmasında, zorlama vasıtalarının kullanılması veya kullanılacağı tehdidinde bulunulması yasaktır.

MADDE 43

Trafik Kazaları

Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devlet vatandaşlarının öldüğü veya ciddi şekilde yaralandıkları bütün kazaları konsolosluk memuruna gecikmeksizin bildireceklerdir.

MADDE 44

Vatandaşın Ölümü

Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devlet vatandaşlarının birisinin ölümünü gecikmeksizin konsolosluka bildirirler ve ölüm belgesinin bir örneğini ücretsiz olarak gönderirler.

MADDE 45

Miras ve Korumucu Tedbirler

1. Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devlet vatandaşlarından birinin ölmesi sonucu mirasın açılmasından ve ölenin vatandaşlığı ne olursa olsun, gönderen Devletin bir vatandaşının mirasçı, hak sahibi veya mansup mirasçı olarak ilgili olması halinde yine mirasın açılmasından konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar ederler.

2. Kabul eden Devletin yetkili makamları mirası korumak ve vasiyetname ölen tarafından düzenlenmiş ise vasiyetin örneğini, Sosyal Sigortalardan, iradlardan, sigorta poliçelerinden ileri gelen meblağlar dahil, mirasta hakkı olanlar, bunların ikametgâhları ve buldukları yer, mirasın değeri ve muhtevası konusunda sahip oldukları bütün bilgileri konsolosluk memuruna iletmek amacıyla, kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerinde öngörülen gerekli tedbirleri alacaklardır.

3. Konsolosluk memuru aşağıdaki hususların yerine getirilmesini istemek hakkını haizdir :

a) Mirasın muhafazasını, mühürlenmesini ve mühürün kaldırılmasını, miras yöneticisinin atanması da dahil olmak üzere mirasın korunması için tedbirlerin alınmasını ve bu işlemlere katılmasını;

b) Mirası teşkil eden malların satışını ve kendisinin hazır bulunabilmesi için bu satış için tespit edilen tarihin bildirilmesini.

4. Miras davasının veya diğer resmi işlemlerin sonunda, kabul eden Devletin yetkili makamları, konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar edecekler ve borçların, vergi ve rüsumların ölenin mirasından sonra mirası veya ilgili kişilere düşen payları, üç ay içinde ona göndereceklerdir.

5. Mirasın değeri önemsiz ise, konsolosluk memuru miras mallarının kendisine teslimini isteyebilecektir. Bu takdirde bunu ilgili şahıslara göndermek hakkına sahip olacaktır.

6. Konsolosluk memuru, ilgili şahıslara göndermek amacıyla gönderen Devletin kabul eden Devlette oturmeyen vatandaşlarına düşen kişisel paylar ve miras, tazminat, emeklilik, Sosyal Sigorta, ödenmemiş ücretleri ve sigorta poliçelerinden ilgili şahıslara düşen miktarı kabul etmek hakkına da sahiptir.

7. Bu maddenin 4, 5 ve 6 ncı fıkraları hükümlerinin uygulanması babında eşya ve alacakların gönderen Devlete gönderilmesi, ancak kabul eden Devletin mevzuatına uygun olarak yapılacaktır.

MADDE 46

Daimi Surette Oturmayan Vatandaşın Ölümü

1. Gönderen Devletin kabul eden Devlette oturmayan bir vatandaşının bu Devletteki yolculuğu sırasında ölmesi halinde müteveffanın malları, kabul eden Devlet yetkili makamlarınca korunacak ve özel bir usule tabi olmaksızın gönderen Devletin konsolosluk memuruna verilecektir. Konsolosluk memuru, müteveffanın kabul eden Devlette ikameti sırasında önceden yüklendiği borçları, geri verilen malların değeri ile sınırlı olmak üzere ödeyecektir.

2. 45 inci maddenin 7 nci fıkrası hükmü, bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen mallara da uygulanır.

MADDE 47

Gemilere Yardım

1. Konsolosluk memuru, limanlar da dahil olmak üzere, kabul eden Devletin karasularında ve iç sulalarında buldukları sürede gönderen Devletin gemilerine ve bu gemilerin mürettebatına her türlü yardımda bulunmak hakkını haizdir. Konsolosluk memuru gönderen Devletin gemileri ve mürettebatı üzerinde gözetim ve denetleme haklarını haizdir.

2. Kaptan veya mürettebat mensubundan biri Konsoloslukla serbestçe haberleşebilir. Konsololuğun geminin bulunduğu limanda olması halinde serbestçe konsolosluğa gidebilirler. Konsololuğun limanda bulunmaması halinde bu temas, ülkenin yetkili makamlarının rızasına tabidir.

3. Kabul eden Devletin yetkili makamları, konsolosluk memurunun gönderen Devlet kanunları ve düzenlemeleri uyarınca bu Devletin gemileri ve mürettebatı ile ilgili olarak aldığı önlemlere saygı gösterirler. Konsolosluk memuru, bu görevlerini yerine getirirken, kabul eden Devletin yetkili makamlarından yardım isteyebilir.

MADDE 48

Konsolosluk Memurlarının Gemi ve Mürettebatına İlişkin Yetkileri

Konsolosluk memuru, gönderen Devlet kanunları uyarınca ve kabul eden Devletin kanun ve diğer düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla deniz ulaşımı ile ilgili her türlü faaliyette ve özellikle aşağıdaki konularda faaliyette bulunmak hakkını haizdir :

a) Bir geminin vatandaşlığı, mülkiyeti ve diğer aynı haklar ile durumu ve işletilmesi ile ilgili konularda her türlü belgeyi kabul etmek, düzenlemek veya imzalamak;

b) Gemi kaptanını veya mürettebatın diğer mensuplarını sorguguya çekmek, geminin belgelerini kontrol, kabul ve tasdik etmek, gemiyle ve geminin yükü, yolculuğu ile ilgili beyanları kabul etmek ve kezâ geminin limana girişi, kalışı ve çıkışı kolaylaştıracak faaliyetlerde bulunmak;

c) Kaptanın ve mürettebattan birinin hastanelerde tedavi görmesi veya anayurda gönderilmesini sağlamak üzere gerekli tüm tedbirleri almak;

d) Kaptan veya mürettebattan herhangi birine, kabul eden Devletin mahkemeleri ve diğer makamları ile olan ilişkilerinde yardım etmek ve bu amaçla onlara, adli yardım ve bir tercümanın veya bir başka şahsın yardımını sağlamak.

MADDE 49

Gemide İşlenen Suçlarda Yargı Yetkisi

1. Kabul eden Devletin mahkemeleri ve diğer yetkili adli makamları yargı yetkilerini, gönderen devlet gemisinde işlenmiş suçlar sözkonusu ise, ancak aşağıdaki hallerde kullanabilirler :

- a) Kabul eden Devlet vatandaşı tarafından veya ona karşı, ya da mürettebat dışındaki herhangi bir şahıs tarafından veya ona karşı işlenmiş suçlar;
- b) Kabul eden Devletin karasuları, içsuları ya da limanının huzur ve güvenliğini bozan suçlar;
- c) Kabul eden Devletin, kamu sağlığı, denizde insan hayatı kurtarma, yabancıların girişi, gümrük hükmüleri, deniz kirlenmesi veya her türlü kaçakçılıkla ilgili kanun ve düzenlemelerine karşı işlenmiş suçlar;
- d) Kabul eden Devlet mevzuatına göre, en az üç yıl veya daha ağır hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlar.

2. Bununla birlikte, kabul eden Devletin mahkeme ve diğer yetkili makamları konsolosluk memurunun talebi üzerine veya muvafakatiyle yargı yetkilerini gönderen Devlet gemisi için de kullanabilirler.

MADDE 50

Kabul Eden Devlet Makamlarının Gemiye Müdahaleleri

1. Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen Devlet gemisinde kaptan, mürettebattan bir başkası, bu geminin bir yolcusu veya kabul eden Devlet vatandaşı olmayan herhangi bir şahsı ziyaret etmek, tutuklamak veya gözaltına almak veya gemideki bir mala el koymak niyetinde buldukları takdirde bu tür müdahalelere girişmeden önce, konsolosluğu, konsolosluk memurunun hazır bulunmasına imkân verecek şekilde, haberdar ederler.

Bu amaçla gönderilen duyuru kesin bir saat belirtir. Konsolosluk memuru veya temsilcisi hazır bulunmadıkları takdirde sözkonusu makamlara müracaatla, olan biten hakkındaki her türlü bilginin kendilerine verilmesini isteyebilirler. Bu hükümler, kaptan veya mürettebattan birini kabul eden Devlet makamlarınca sorguya çekilmesi halinde de uygulanır.

2. Acil hallerde veya soruşturma kaptanın talebi üzerine yapılmışsa konsolosluk memuru soruşturma sırasında ve en kısa zamanda haberdar edilmelidir.

Konsolosluk memurunun talebi üzerine kendisine yokluğunda tamamlanmış soruşturma hakkında da bilgi verilir.

MADDE 51

İstisnai Haller

47. 48. ve 50 nci maddeler hükümleri kabul eden Devletin gümrük mevzuat ve düzenlemelerinin, sağlık karantinası tedbirlerinin ve kamu sağlığı, deniz kirlenmesi, liman polisi, malların güvenliği ve yabancıların girmesine ilişkin diğer kontrol tedbirlerinin uygulanmasında kabul eden Devlete karşı kullanılmaz.

MADDE 52

Geminin Batması veya Avaryaya Uğraması

1. Gönderen Devletin bir gemisi, kabul eden Devletin karasuları veya içsuları dahilinde batar, parçalanır, hasara uğrar, karaya oturur, sahile vurur veya herhangi bir diğer avaryaya uğrarsa, kabul eden Devletin yetkili makamları konsolosluk memurunu gecikmezsin haberdar edecek ve geminin, yolcuların, mürettebatın, onların mallarının ve yükün kurtarılması ve korunması için tedbirler hakkında bilgi vereceklerdir.

2. Konsolosluk memurunun talebi üzerine, kabul eden Devletin yetkili organları, 1 inci fıkrada belirlenen durumla ilgili olarak alacağı önlemlerde, konsolosluk memuruna gerekli her türlü yardımcı yapacaklardır.

3. Gönderen Devletin bir gemisi battığı ve mürettebatı yükü, evrakı ve gemide bulunan eşya kabul eden Devlet sahili veya yakınlarında bulunduğu ya da bu devletin limanına sürüklendiği ve ne geminin kaptanı, ne vekili ne de gemi sahibi sigorta şirketlerinin temsilcileri hazır olmadıkları veya bu eşyaların mu-

hafazası veya müteakip varış yerleri hususunda tedbir alamadıkları takdirde, konsolosluk memuru gemi sahibi hazır bulunsaydı, aynı amaçla alabileceği tedbirleri almaya yetkilidir.

4. Konsolosluk memuru, 3 üncü fıkrada öngörülen tedbirleri kabul eden Devletin sahilinde veya sahili yakınlarında bulunmuş veya limanına sürüklenmiş, bir avaryaya uğramış, karaya oturmuş ya da batmış olan geminin milliyetine bakılmaksızın, bu gemiden veya yükünden gelen ve gönderen Devletin bir vatandaşına ait her türlü eşya hakkında alabilir. Kabul eden Devlet yetkili makamları böyle bir eşyanın varlığından konsolosluk memurunu derhal haberdar edeceklerdir.

5. Avaryaya uğramış olan geminin donanımı, yükü ve erzakı kabul eden Devlet içinde kullanıma veya tüketime bırakılmamak şartıyla, gümrük veya diğer benzeri vergi ve resme konu olamaz.

MADDE 53

Gemi Mürettebatından Birinin Ölmesi Veya Kaybolması

1. Gönderen Devletin bir gemisinin mürettebatına bir mensubu kabul eden Devlet içinde gemi üzerinde veya karada ölür ya da kaybolursa, kaptan veya yerine bakan kişi veya gönderen Devletin konsolosluk memuru, ölünün veya gâibin bıraktığı eşya, değerler ve diğer malların dökümünü yapmaya ve malların korunması ve terekenin tasfiyesi amacıyla devri için gerekli işlemlere girişmeye tek yetkilidirler. Ancak, ölü ya da gâip kabul eden Devlet vatandaşı ise kaptan veya yerine bakan kişi ölüm ya da kaybolmanın tespit edildiği anda eşyaların dökümünü yapar. Bu dökümün bir nüshası, malların korunması ve ihtiyaç varsa terekenin tasfiyesi için zorunlu olan her türlü girişimlerde bulunmaya yetkili olan kabul eden Devlet makamlarına verilir. Bu makamlar gönderen Devlet konsolosluğunu bütün girişimlerinden haberdar edeceklerdir.

2. Bir konsolosluk memuru, miras konusunda, bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen yetkileri kullandığı hallerde, kabul eden Devletin yasa ve düzenlemelerine uymak zorundadır.

MADDE 54

Hava Taşıtları

Bu Sözleşmenin 47 - 53 üncü maddeleri hükümleri, mümkün olduğu ölçüde, gönderen Devletin hava taşıtlarına da uygulanır.

MADDE 55

Konsolosluk Resim ve Harçları

1. Konsolosluk, kabul eden Devlet ülkesinde, gönderen Devletin düzenleme ve yasalarına uygun olarak, yaptığı konsolosluk hizmetleri karşılığında resim ve harçlar alabilir.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen, konsolosluk hizmetleri için alınan bedeller, kabul eden Devletin her türlü vergi ve harcından muaftır.

BÖLÜM V

Genel ve Son Hükümler

MADDE 56

Diğer Konsolosluk Görevleri

Konsolosluk memuru, gönderen Devletin kendisine verdiği, kabul eden Devlet mevzuatının yasaklamadığı ve kabul eden Devletin karşı çıkmadığı ya da iki ülke arasında yürürlükte olan uluslararası anlaşmalarda belirtilmiş her türlü diğer görevi de ifa edebilir.

MADDE 57

Kabul Eden Devletin Yasa ve Düzenlemelerine Saygı

1. Bu Sözleşme hükümleriyle ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan bütün kişiler, ayrıcalık ve bağışıklıklarına zarar getirmeksizin, kabul eden Devletin yasa ve düzenlemelerine saygılı olmakla yükümlüdürler. Aynı şekilde, bu Devletin işlerine karışmamak da bu kişilerin ödevidir.

2. Konsolosluk binaları, konsolosluk görevleri ile bağdaşmayacak şekilde kullanılmayacaklardır.

MADDE 58

Tüzelkişilere Uygulanacak Resim

Bu Sözleşmenin gönderen Devlet vatandaşları hakkındaki hükümleri, tüzelkişilere de uygulanır.

MADDE 59

**Konsolosluk Görevlerinin Diplomatik Temsilcilikler
Tarafından Yerine Getirilmesi**

1. Bu Sözleşme hükümleri, konsolosluk görevlerinin, diplomatik temsilciler tarafından yerine getirilmesi halinde de uygulanır.

2. Diplomatik temsilciliğin, diplomatik temsilcilik konsolosluk hizmetleriyle görevli mensuplarının ad ve soyadları kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen diplomatik temsilcilik mensupları, diplomatik statülerinin kendilerine hak verdiği ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam ederler.

MADDE 60

Konsolosluk Görevlerinin Bir Diğer Devlette Yerine Getirilmesi

Gönderen Devlet, ilgili Devletlere bildirdikten sonra ve onlardan biri karşı çıkmadıkça, bir Devletteki konsoloslugu, bir diğer Devletteki konsolosluk görevlerini ifa etmeye memur edebilir.

MADDE 61

Onay ve Yürürlük

1. Bu Sözleşme onaya tabi olacak ve Şam'da onay belgelerinin teatisi tarihini izleyen otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

2. Bu Sözleşme, süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bu Sözleşme, bildirim yoluyla, Akit Taraflardan her biri tarafından feshedilebilir; Bu halde Sözleşme, fesih gününü izleyen altı ay içinde yürürlükten kalkacaktır.

Ankara'da 5 Mart 1986 tarihinde iki nüsha halinde Türkçe, Arapça ve Fransızca olarak düzenlenmiştir. Her üç metin de aynı şekilde geçerlidir. Uyuşmazlık halinde Fransızca metin geçerli olacaktır.

Bu hükümleri teyiden, Akit Tarafların yetkili temsilcileri bu Sözleşmeyi imzalamışlar ve mühürlerini basmışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Vahit Halefoğlu

Suriye Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Issam Al Naéb

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
30	114	153
31	8	360
	9	403
	10	453:454,493:496

I - Gerekeçeli 465 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/764.